

Dr hab. Bogumiła Weretka - Bajdor
Dziedzina – Sztuki
Dyscyplina – Sztuki Muzyczne
Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

Gdańsk, 20.06.2019 r.

Akademia Muzyczna w Krakowie
Dziekan Wydziału Instrumentalnego
wpłynęło dnia 2019-06-27-2019
nr ..... zał. ....
mgr Małgorzata Krowicka

**Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym
dr Moniki Płachty w dziedzinie sztuk muzycznych,
dyscyplinie artystycznej – instrumentalistyka**

Zleceniodawca recenzji

Zleceniodawcą niniejszej recenzji jest Wydział Instrumentalny Akademii Muzycznej w Krakowie (pismo Dziekana Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie dr hab. Mariusza Sielskiego z dnia 28 maja 2019 roku), w związku z decyzją Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 3 kwietnia 2019 roku wyznaczającą moją osobę na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym Pani dr Moniki Płachty w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie instrumentalistyka. Nr sprawy (BCK-VII-L-9481/18).

Wraz ze zleceniem otrzymałam wymaganą przez ustawę dokumentację w formie elektronicznej i papierowej wraz z płytą CD *The City and The Sea*.

Podstawowe dane o Habilitantce

Pani Monika Płachta urodziła się w 1974 roku w Myślenicach. Edukację muzyczną rozpoczęła w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia w rodzinnym mieście i kontynuowała w Państwowej Szkole Muzycznej im. Władysława Żeleńskiego w Krakowie w klasie fortepianu prof. Stefana Wojtasa. W roku 1994 podjęła studia w Akademii Muzycznej w Krakowie na kierunku: Instrumentalistyka, specjalność gra na fortepianie oraz równolegle na kierunku: Wychowanie Muzyczne, specjalność prowadzenie zespołów wokalnych i wokально-instrumentalnych. Studia ukończyła w 1999 roku. Stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie – instrumentalistyka uzyskała w 2008 roku w wyniku przewodu doktorskiego przeprowadzonego w Akademii Muzycznej w Krakowie na podstawie rozprawy doktorskiej: „Rola fortepianu w twórczości Benjamin Brittena. Od solo do *accompagnato*”. Z informacji podanych przez Habilitantkę w życiorysie wynika, że pierwszą pracę podjęła jeszcze w trakcie studiów jako akompaniator w macierzystej uczelni. Dorywczo współpracowała z Zespołem Madrygalistów Capelli Cracoviensis oraz Chórem Polskiego Radia i Telewizji w Krakowie. Po ukończeniu studiów pozostała na uczelni pracując w Katedrze Chóralistyki oraz Dyrygentury Akademii Muzycznej w Krakowie. W latach 1999 - 2006 zatrudniona była jako nauczyciel fortepianu w Zespole Ogólnokształcących Szkół Muzycznych im. Mieczysława Karłowicza w Krakowie. Od 2006 roku pracuje jako akompaniator-korepetytor Chóru Mieszanego Filharmonii Krakowskiej im. Karola Szymanowskiego.

Ocena Autoreferatu

Autoreferat skonstruowany jest przejrzysto z wyraźnie wydzielonymi częściami dotyczącymi działań artystycznych, dydaktycznych, organizacyjnych oraz opisowi dzieła artystycznego. Na wstępie Habilitantka dzieli się refleksją na temat początków swojej drogi zawodowej. Wspomina wydarzenie (europejską premierę *Credo* Krzysztofa Pendereckiego), od którego rozpoczęła się jej, jak sama określa: „przygoda pianistyczna z chórami”. Następnie opisuje pierwsze doświadczenia zawodowe, które ściśle wiązały się ze studiami na kierunkach Instrumentalistyka i Wychowanie Muzyczne. Jako pianistka pracowała przede wszystkim z zespołami wokalnymi, nabierając doświadczenia i rozwijając dodatkowe umiejętności w zakresie akompaniamentu i korepetytorstwa chóralnego. Omawiając swoją działalność artystyczną autorka wymienia zespoły i dyrygentów, z którymi współpracowała oraz bogaty repertuar jaki prezentowała na koncertach. Ważnym działem w sferze artystycznej Habilitantki jest jej zaangażowanie w projekt *Mosty*, stworzony przez członków Stowarzyszenia Małopolska Manufaktura Sztuki, działający na rzecz promocji kameralnej muzyki kompozytorów krakowskich. Kolejną część autoreferatu to omówienie działalności dydaktycznej. Szczególną uwagę zwraca autorski program nauczania przedmiotu *Akompaniament chóralny*, skierowany do przyszłych adeptów sztuki chórmistrzowskiej, który ma rozwijać m. in. umiejętności z zakresu czytania partytur, z uwzględnieniem specyficznej notacji kompozytorów XX i XXI wieku.

Z autoreferatu wynika, że Pani Monika Płachta chętnie podejmuje się działań organizacyjnych, o czym świadczy jej praca w licznych komisjach i zespołach, do których została powołana w macierzystej uczelni (m. in. koordynator wydziałowy do wdrożenia systemu punktów ECTS, sekretarz Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej, członek Uczelnianego Zespołu ds. oceny jakości pisemnych prac dyplomowych, członek Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla studentów). Przez dwie kadencje sprawowała funkcję Prodziekana Wydziału Twórczości, Interpretacji i Edukacji Muzycznej, a następnie została wybrana na Kierownika Zespołu Akompaniatorów na kierunku: Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej.

Ostatnia część autoreferatu to opis dzieła artystycznego wskazanego w postępowaniu habilitacyjnym. Pani dr Monika Płachta uzasadnia dobór utworów, przedstawia sylwetki kompozytorów Erica Whitacre'a i Klaudii Rabiegi oraz zwięźle opisuje poszczególne kompozycje.

Autoreferat zawiera wyczerpujący opis aktywności autorki na polu wykonawstwa kameralnej muzyki wokalnie – instrumentalnej oraz dydaktycznej i organizacyjnej. Z lektury tego tekstu wyłania się obraz artystki dojrzałej, świadomej, odpowiedzialnej, która się samorealizuje, ale jednocześnie doksztalca i rozwija w wybranej przez siebie specjalizacji.

Ocena dzieła artystycznego

We wniosku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego Pani dr Monika Płachta wskazała jako swoje szczególne osiągnięcie artystyczne płytę CD zatytułowaną „THE CITY AND THE SEA”, zarejestrowaną przez firmę DUX w dniach 11-14 maja 2018 r w Auli

Akademii Muzycznej Florianka w Krakowie (płyta jest w trakcie procesu wydawniczego na rok 2019 w Akademii Muzycznej w Krakowie, w związku z tym nie ma więcej szczegółów dotyczących technicznej strony nagrania i wydania).

Na krążku znalazły się następujące utwory:

ERIC WHITACRE

1. Glow
2. Cykl Five Hebrew Love Songs - Temuna,
- Kala Kalla
- Larov
- Eyza Shelleg
- Rakut
3. She Weeps over Ragoon

KLAUDIA RABIEGA

1. The Bells
2. For What As Easy

ERIC WHITACRE

1. Cykl the City and the Sea - I walked the Boulevard
- The Moon is hiding In the Hair
- Maggy and Milly and Molly and May
- As is The Sea Marvelous
- Little Man in a Hurry
2. Then Seal Lullaby
3. The Little Birds

Wykonawcami są Chór Mieszany Katedry Wawelskiej pod dyrekcją Andrzeja Korzeniowskiego oraz Monika Płachta - fortepian, Paweł Wajrak – skrzypce, Katarzyna Łukawska – rożek angielski, Tomasz Sobaniec – instrumenty perkusyjne .

Utrwalony na płycie repertuar jest interesujący. Przedstawia utwory kompozytorów z dwóch odległych obszarów muzycznych, których łączy doświadczenie chóralne: cenionego chórmistrza i kompozytora amerykańskiego Erica Whitacre'a oraz młodej krakowskiej kompozytorki Klaudii Rabiegi, członkini Chóru Mieszanego Katedry Wawelskiej. Jak pisze Habilitantka w swoim autoreferacie jest to jej autorski pomysł, aby połączyć jednocześnie muzykę z dwóch krańców świata oraz dwa instrumenty: fortepian i głos ludzki.

Wszystkie utwory napisane są na chór i fortepian, w niektórych pojawiają się również skrzypce, rożek angielski i instrumenty perkusyjne. Trudno ocenić niezależnie partię fortepianu, ponieważ jego rola jest zazwyczaj akompaniująca. Pianista najczęściej wspomaga i uzupełnia

nastrój jaki tworzy cały zespół. Jednak nie sposób oprzeć się wrażeniu, że Pani Monika Płachta znakomicie „czuje” chór, buduje wspólnie napięcia i nastroje, potrafi współtworzyć klimat niekiedy baśniowy – liryczny, niekiedy taneczny - wesoły i rytmiczny. Zawsze fortepian brzmi szlachetnie i odpowiednio do charakteru muzyki. Nawet jeśli jego rola jest akompaniująca, nie brak subtelności wykonawczych, które świadczą o profesjonalizmie pianistki. W dwóch utworach polskiej kompozytorki Klaudii Rabiegi bardzo dobrze realizuje się w solowych kadencjach, gdzie ma możliwość pokazania więcej walorów pianistycznych. Fakt popularyzowania rodzimej twórczości, tym bardziej, że są to prawykonania, dodatkowo należy uznać za godny pochwały, bo jest to niezaprzeczalny wkład w rozwój kultury narodowej.

Płytę należy ocenić nie tylko w warstwie wykonawczej, ale szerzej, jako całe przedsięwzięcie pokazujące dokonania dr Moniki Płachty. Przedstawia dziedziny, w których realizuje się Habilitantka – akompaniament chórny, współpraca z większym zespołem wykonawców, z dyrygentem, a także organizacja projektów artystycznych. Dowodzi jej znakomitego wyczucia i zespolenia z głosami wokalnymi oraz pełnej swobody we współpracy z dużą obsadą wykonawczą. Na tych płaszczyznach Pani dr Monika Płachta osiąga niewątpliwie sukcesy. Wybór programu, zaproszeni do udziału soliści, chór i dyrygent to udana inicjatywa Habilitantki, która poza nagraniem płyty ziściła się również w podczas koncertu w Akademii Muzycznej w auli Florianka w Krakowie w czerwcu 2018 roku.

Płytę oceniam pozytywnie i przyjmuję.

Ocena dorobku artystycznego

Dokumentacja Habilitantki zawiera szczegółowy wykaz dorobku działalności artystycznej z wyraźnym podziałem na:

- wykaz koncertów - za dziesięcioletni okres od momentu otrzymania stopnia doktora - z 44 ujętych w spisie pierwszy to koncert w ramach przewodu doktorskiego (nie podlega ocenie), dziewięć jest z udziałem Habilitantki jako akompaniator, w większości z wokalistami, pozostałe to występy głównie z chórem albo z chórem i orkiestrą lub innymi zespołami instrumentalnymi.
- wykaz koncertów symfonicznych (gdzie realizuje partię fortepianu) w latach 2009 – 2015 - zawiera siedem koncertów w Sali Filharmonii Krakowskiej i jeden w Sali Filharmonii Podkarpackiej w Rzeszowie. W programach są utwory Jana A.P. Kaczmarka (muzyka z filmów), S. Rachmaninowa – *Kantata Dzwony op. 35*, K. Szymanowskiego – *Harnasie op. 55*, A. Schnittke – *Requiem*, A. Lloyd Webber - *Requiem*
- wykaz repertuaru literatury prezentowanej publicznie (w wyborze) – przedstawia 24 pozycje jak sądzę ważniejsze z punktu widzenia pianistki, gdzie partia fortepianu ma istotną rolę w całości dzieła. Są to utwory J. Brahmsa, G. Rossiniego, C. Orffa, M. Palmeriego, A. Ramirez, C. Saint-Saensa, H. M. Góreckiego, K. Pendereckiego, F. Chopina, S. Moniuszki, B. Brittena, K. Szymanowskiego, W. Lutosławskiego, M. Jabłońskiego, K. Kruka, A. Schnittkego oraz kompozycje E. Whitacre'a i K. Rabiegi, które znalazły się na płycie przedstawionej do oceny.

- wykaz warsztatów – obejmuje udział jako akompaniator w czterech: jeden w Krakowie dla zespołów chóralnych w czerwcu 2010 roku oraz trzy w warsztatach artystycznych odbywających się corocznie w sierpniu latach 2016, 2017, 2018 w Niepołomicach.

Reasumując: na podstawie autoreferatu i dokumentacji, nasuwa się wniosek, że Pani dr Monika Płachta wyspecjalizowała się i koncentruje głównie na pracy z zespołami chóralnymi, w czym osiąga nie tylko akceptację, ale i szacunek w środowisku, o czym świadczą dołączone jednoznacznie pozytywne opinie osób, z którymi współpracowała: dr hab. Mileny Kędry – prezesa Stowarzyszenia Małopolskiej Manufaktury Sztuki, dr hab. Włodzimierza Siedlika – Kierownika Katedry Chóralistyki AM w Krakowie, dr hab. Pawła Przytockiego – Dyrektora Naczelnego i Artystycznego Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie, dr Teresy Majki-Pacanek – Dyrygenta - Chórmistrza Chóru Mieszanego Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie i Gabriela Chmury – Dyrektora Artystycznego Teatru Wielkiego w Poznaniu. Posiada szeroki i bardzo zróżnicowany repertuar, który stale poszerza m. in. o dzieła kompozytorów XXI wieku. Ma na swoim koncie także prawykonania dzieł współczesnych. Nie trudno zauważyć, że większość wykazanych koncertów odbyła się w salach instytucji kulturalnych Krakowa lub miejscowości województwa małopolskiego, ale warto dodać, że poza krakowskimi zespołami (chórami i orkiestrami), w swoim dorobku ma trzy koncerty w Gdańsku ze znakomitym Polskim Chórem Kameralnym (co świadczy o uznaniu artystki, co zaowocowało ponownymi zaproszeniami do współpracy) oraz z Orkiestrą Filharmonii Podkarpackiej w Rzeszowie. Mój niedosyt budzi brak recitali i koncertów solowych (choć dwukrotnie w programie pojawia się Polonez cis-moll F. Chopina op. 26 nr 1), a podczas koncertów, gdzie występuje jako pianistka towarzysząc instrumentalistom czy śpiewakom, nie jest prezentowany typowo kameralny repertuar (jak choćby sonaty lub tria czy całe cykle pieśni), w którym można byłoby w pełni ocenić walory jej pianistyki i kameralistyki. Nie odnotowałam również występów zagranicznych, które promowałyby osiągnięcia polskiej muzyki poza granicami kraju.

Z recenzenckiego obowiązku muszę zauważyć także drobne błędy w dokumentacji : na str. 14 w życiorysie autorka podaje, że od roku 2006 jest członkiem zarządu Stowarzyszenia Małopolska Manufaktura Sztuki, tymczasem na stronie internetowej tego stowarzyszenia widnieje data założenia - listopad 2013. Prawdopodobnie jest to chochlik drukarski. Również w wykazie koncertów na str. 55 nie został wymieniony jeden z głównych uczestników, jednocześnie organizator koncertu, Polski Chór Kameralny. Oczywiście informacja ta jest do sprawdzenia na plakacie z koncertu.

Ocena działalności dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej

Już podczas studiów Pani Monika Płachta podjęła pracę na uczelni jako akompaniator, a zaraz po ich ukończeniu na stałe związała się z Katedrą Chóralistyki oraz Dyrygentury Akademii Muzycznej w Krakowie, gdzie łączyła pracę akompaniatora na zajęciach „Wstęp do dyrygentury” w klasach prof. dra hab. Rafała Jacka Delekty, ad. dra hab. Marcelego Kolaski, prof. dra hab. Jana Jazownika, ad. Jacka Mentela oraz akompaniatora chóru Akademii Muzycznej. W Katedrze Dyrygentury współpracowała, również jako akompaniator, w klasach dyrygentów: dra hab. Pawła Przytockiego, dra hab. Macieja Tworka, as. Łukasza Borowicza i

prof. dra hab. Stanisława Krawczyńskiego. W Katedrze Wokalistyki przez rok akompaniowała podczas zajęć „Interpretacja literatury wokalne” prowadzonych przez prof. Piotra Kusiewicza. Wielokrotnie brała udział w kursach mistrzowskich z wybitnymi dyrygentami, pogłębiając swoją specjalizację pianisty akompaniatora i korepetytora chóralnego przy przygotowaniach wielkich dzieł literatury instrumentalnej oraz wokalnie-instrumentalnej. Niewątpliwie ważnym i cennym w dorobku dydaktycznym dr Moniki Płachty jest stworzenie i realizacja autorskiego programu nauczania przedmiotu „Akompaniament chóralny” dostępnego na studiach II stopnia kierunku Edukacja Artystyczna. Obejmuje on: czytanie partytur wielogłosowych (na bazie literatury chóralnej XX w.), czytanie partytur wokalnie-instrumentalnych XX i XXI w., realizację wyciągów fortepianowych literatury wokalnie-instrumentalnej od XVIII do XX w. oraz realizację wyciągów symfonicznych na 4 ręce. Są to niezwykle istotne umiejętności w pracy z dużymi zespołami wykonawczymi, którymi nie każdy, nawet znakomity pianista może się wykazać.

Dorobek naukowy nie jest w dokumentacji szczególnie wyeksponowany. Uczestnictwo w międzynarodowej Konferencji „Naukowcy – Artystom”, która odbyła się w AM w Krakowie w maju 2012 roku potwierdza certyfikat, jednak brak informacji, jaki był udział dr Moniki Płachty w tym przedsięwzięciu nie pozwala mi ocenić tej kategorii.

Oprócz działalności organizacyjnej na uczelni, o której wspomniałam przy ocenie autoreferatu, należy podkreślić i docenić aktywność Pani dr Moniki Płachty w Stowarzyszeniu Małopolska Manufaktura Sztuki. Organizowane przez nich wydarzenia artystyczne, takie jak Festiwal Muzyki Kameralnej „*Muzyka w Starych Balicach*”, cykl „*Spotkania ze sztuką w Hebdowie*”, kursy mistrzowskie i warsztaty artystyczne „*Letnia Manufaktura Sztuki*” mają na celu promowanie kultury wysokiej wśród dzieci i młodzieży, propagowanie sztuki polskiej i wspieranie działalności artystyczno-naukowej. Udział w tych przedsięwzięciach świadczy o inteligencji Habilitantki i świadomości dotyczącej wychowania przyszłych odbiorców muzyki.

„MOSTY” to kolejny pomysł realizujący promocję muzyki, twórców i wykonawców związanych z Krakowem, w którym udziela się Pani Monika Płachta.

Projekt „MOSTY”, jak napisano w miesięczniku Akademii Muzycznej w Krakowie „*Musiqs*” (listopad 2017) to *cykl koncertów-prezentacji oraz wystaw poświęconych wybitnym muzykom, pedagogom, absolwentom i studentom związanym z Akademią Muzyczną w Krakowie, ...Mosty łączą przeszłość z terażniejszością, ... ukazują relację mistrz-uczeń, ...kultywują tradycję otwierając na nowoczesność.*

Zaangażowanie Habilitantki w tak znakomitą inicjatywę łączy w sobie elementy naukowe, artystyczne i organizacyjne. Była jedną z organizatorek projektu. Jako kurator tworzyła lub współtworzyła wystawy, a także opracowywała do druku teksty poświęcone wybitnym osobowościom muzycznym związanym z krakowską Alma Mater. Na koncertach występowała jako pianistka.

Konkluzja

Pani dr Monika Płachta jest szeroko zaangażowana w życie artystyczne Krakowa. Związana z największymi krakowskimi instytucjami kultury prowadzi różnorodną, działalność artystyczną, dydaktyczną i organizacyjną. Realizuje się na wielu płaszczyznach jako pianista, pedagog oraz znakomity organizator i animator życia muzycznego. Jej umiejętność łączenia własnej działalności artystycznej z wieloma czasochłonnymi funkcjami administracyjnymi na uczelni i w Stowarzyszeniu Małopolska Manufaktura Sztuki jest godna podziwu. Przez współpracowników oceniana jako kompetentny pedagog oraz przykładny i sumienny, znakomicie wywiązujący się z wszelkich zadań pracownik. Jestem pewna, że w następnych latach kandydatka, już jako samodzielny pracownik naukowo-dydaktyczny, w optymalny sposób rozwinie swój wszechstronny potencjał artystyczny, dydaktyczny i organizacyjny.

Niniejszym stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne, naukowe i dydaktyczne Pani dr Moniki Płachty spełniają wymagania art. 16 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późn. zmianami) o stopniach naukowych i tytułach oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego sztuki.

Osiągnięcia artystyczne Pani dr Moniki Płachty przyjmuję i popieram wnioszek o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Dr hab. Bogumiła Weretka - Bajdor